

Sygn. akt II Cz 703/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 15 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wojciech Vogt

Sędziowie: SSO Paweł Szwedowski – spr.

SSO Marian Raszewski

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. D.

z udziałem N. P. – D.

o zagrożenie zapłatą sumy pieniężnej

w przedmiocie zażalenia J. D.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 5 września 2014 r.,

sygn. akt III Nsm 827/13

p o s t a n a w i a :

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od wnioskodawcy J. D. na rzecz uczestniczki postępowania N. P. – D. kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu oddalił wniosek J. D. o zagrożenie N. P. – D. zapłatą kary pieniężnej w kwocie

2.000 zł w przypadku dalszego niestosowania się do postanowienia z dnia 7 lutego 2012 r. o braku pojednania, wydanego przez Sąd Wielkiej Instancji w N. I Wydział G.. D w sprawie 11/03856 oraz postanowienia z dnia 1 lipca 2013 r. wydanego przez Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie (...), przyznającego jemu prawo do kontaktów z małoletnią córką L. D., oraz o zwrot na jego rzecz kosztów, które każdorazowo poniósł w związku z przyjazdem z N. do O. i brakiem kontaktu z córką.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że pierwsze z ww. postanowień nie określa, a drugie nieprecyzyjnie określa rodzaj oraz zakres obowiązków ciążących na N. P. – D. zmierzających do realizacji praw wnioskodawcy wynikających z tych orzeczeń, w związku z czym nie można przypisać zobowiązanej zachowania sprzecznego z dyspozycją tych orzeczeń. Nadto Sąd Rejonowy uznał, że małoletnia L. D. nie chciała widzieć się z ojcem poza swoim miejscem zamieszkania, a zatem nie można jej matce przypisać jednoznacznie złej woli w nierealizacji

prawa do kontaktów wnioskodawcy z córką, skoro umożliwiła widzenie się wnioskodawcy z córką w jej miejscu zamieszkania.

Od powyższego postanowienia J. D. wniósł zażalenie zaskarżając je w całości.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęciu, iż postanowienia Sądu Wielkiej Instancji w N. z dnia 7.02.2012 r.

I Wydział G.. D w sprawie o numerze rejestrowym (...) oraz Sądu Apelacyjnego w A. P. z dnia 1.07.2013 r. w sprawie o numerze rejestrowym (...) nie określają lub w nieprecyzyjny sposób określają rodzaj oraz zakres obowiązków N. P.-D. zmierzających do realizacji praw wnioskodawcy wynikających z tych orzeczeń, gdyż nie nakładają na matkę obowiązku wydania dziecka wnioskodawcy, nie uwzględniają sytuacji, w której dziecko jest chore lub nie chce się widzieć z ojcem, co powoduje, iż nie można uczestnicze postępowania przypisać niewłaściwego wykonania nałożonych na nią obowiązków; naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. polegające na poczynieniu przez Sąd zbyt swobodnej oceny materiału dowodowego, która doprowadziła do błędnych ustaleń odnośnie braku złej woli N. P. – D. w przedmiocie kontaktów wnioskodawcy z małoletnią L. D., a także poczynieniu ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i przyjęciu, iż uczestniczka postępowania nie uniemożliwiła J. D. kontaktów z córką; naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 598¹⁵ § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu przez Sąd, że rozstrzygnięcia sądów francuskich są na tyle wadliwe, iż przesądzają o tym, że N. P. – D. nie można przypisać niewłaściwego wykonywania nałożonych na nią obowiązków, gdyż orzeczenia te niejasno i nieprecyzyjnie wskazują czas, miejsce kontaktów oraz obowiązki i prawa rodziców L. D. w związku z kontaktami ojca z dzieckiem.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zagrożenie dłużnicze N. P.-D. w związku z niestosowaniem się do postanowienia z dnia 7.02.2012 r. o braku pojednania wydanego przez Sąd Wielkiej Instancji w N. I Wydział G.. D w sprawie 11/03856 i postanowienia z dnia 1.07.2013 r. wydanego przez Sąd Apelacyjny (...) (...) w sprawie 12/02789 karą grzywny w kwocie 2.000 zł. oraz zasądzeniem zwrotu kosztów, które wnioskodawca poniósł w związku z przyjazdami z N. we F. do P. i brakiem kontaktów z małoletnią L. D., przy czym nakazanie zapłaty grzywny i zwrot kosztów związanych z przyjazdem winno nastąpić na rzecz J. D., oraz o zasądzenie od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 2.000 zł., ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kaliszu, przy uwzględnieniu kosztów postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie uczestniczka postępowania N. P. – D. wniosła o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W kwestii żądania wniosku o zagrożenie nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej, należy wskazać, iż stosownie do art. 598¹⁵ § 1 k.p.c., jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku.

Wykładnia tego przepisu nakazuje przyjęcie, że obowiązek zapłaty sumy pieniężnej zostanie nałożony na wypadek niezastosowania się do orzeczenia regulującego prawo do kontaktów od chwili jego ogłoszenia albo wydania (arg. ex art. 578 § 1 k.p.c.). Mając to uwadze, należy uznać, że – niezależnie od faktycznych podstaw zasadności wniosku – zagrożenie uczestnicze postępowania obowiązkiem zapłacenia sumy pieniężnej na wypadek niezastosowania się do dyspozycji postanowienia z dnia 7 lutego 2012 r. o braku pojednania, wydanego przez Sąd Wielkiej Instancji w N. I

Wydział G.. D w sprawie 11/03856 oraz postanowienia z dnia 1 lipca 2013 r. wydanego przez Sąd Apelacyjny w(...) (...), jest bezzasadne, z uwagi na to, że – jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – w dniu 11 marca 2014 r. w sprawie zarejestrowanej pod numerem 16/04/2014 został wydany przez Sąd Apelacyjny w (...) Provence wyrok, w którym zmieniono terminy i sposób wykonywania prawa do kontaktów wnioskodawcy z małoletnią córką L. D.. Oczywiście jest zatem, że uczestniczka postępowania winna stosować się do postanowień tego właśnie orzeczenia, które nie zostało jednak objęte wnioskiem, a nie orzeczeń wskazanych we wniosku, a zatem – już choćby z tego powodu – wniosek w tym zakresie podlegał oddaleniu.

W kwestii natomiast żądania wnioskodawcy zasądzenia od uczestniczki postępowania na swoją rzecz zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem prawa do kontaktów należy wskazać, iż art. 598¹⁷ § 1 k.p.c. stanowi, że jeżeli do kontaktu nie doszło wskutek niewykonania lub niewłaściwego wykonania przez osobę, pod której pieczę dziecko pozostaje, obowiązków wynikających z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy przyzna od tej osoby uprawnionemu do kontaktu zwrot jego uzasadnionych wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu [...].

Sformułowanie hipotezy § 1 wskazuje, że przesłanką zwrotu "uzasadnionych wydatków (...)" jest niedojście do kontaktu będące skutkiem zaniedbania lub naruszenia obowiązków przez osobę sprawującą pieczę lub uprawnionego (§ 2), za które należy przypisać odpowiedzialność. Kryteria prawnej oceny postępowania osoby odpowiedzialnej wynikają z przepisów o wykonywaniu władzy rodzicielskiej, zwłaszcza pieczy (art. 95 § 3 k.r.o.). Treść obowiązku nie wynikająca bezpośrednio z orzeczenia lub ugody może być ustalona w drodze wykładni ogólnych reguł postępowania w stosunku do podopiecznych, jednak w razie wątpliwości należy przyjmować regułę tłumaczenia na korzyść czyniącego (in dubio pro libertate). Naczelną dyrektywą postępowania opiekuńczego jest dobro dziecka i nie uchylają jej środki przewidziane w art. 598¹⁵ i nast. k.p.c. W sytuacji naruszenia reguł kontaktów sąd winien ocenić, czy ich wykonywanie w sposób uregulowany w orzeczeniu można pogodzić z dobrem dziecka. Kolizja dwóch wartości, tj. poszanowania prawa i dobra dziecka powinna być rozstrzygnięta na rzecz tej drugiej. Niedopuszczalne byłoby kontynuowanie postępowania wykonawczego, gdyby postępowanie o zmianę kontaktów wykazało istotną niezgodność przyjętych wcześniej sposobów kontaktu z dobrem dziecka, a rodzic naruszający ustalone reguły działał w obronie tego dobra. Ustawa nie wskazuje winy jako przesłanki stosowania zagrożenia, jednak zamiar, rodzaj i okoliczności naruszenia obowiązków, powinny być uwzględniane przy rozstrzyganiu wniosku o zagrożenie zapłatą sumy pieniężnej. Rzetelne rozpoznanie sytuacji osobistej oraz majątkowej osoby sprawującej pieczę powinny służyć wyważeniu kolizyjnych wartości zasługujących na ochronę, tj. ochrony dobra w postaci styczności osobistej oraz nieuszczerplania funduszu przeznaczonego na utrzymanie dziecka i jego opiekuna.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że obciążenie uczestniczki postępowania koniecznością zapłaty wnioskodawcy kwoty wydatkowanej na dojazdy do Polski nie jest uzasadnione. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, postępowanie uczestniczki postępowania wynikało z głębokiego przekonania, że kontakt małoletniej L. z ojcem poza miejscem zamieszkania dziecka, stanowiłoby dla niego traumatyczne przeżycie, powodujące zachwianiem poczucia bezpieczeństwa. Postępowanie to było o tyle uzasadnione, że z uwagi na odległość dzielącą córkę z ojcem, małoletnia L. nie jest z nim dostatecznie mocno związana emocjonalnie. Zauważyć przy tym należy, że z uwagi na silny konflikt istniejący pomiędzy wnioskodawcą i uczestniczką postępowania, matka dziecka miała prawo obawiać się, iż kontakt ojca z dzieckiem poza miejscem zamieszkania może doprowadzić do zabrania córki do miejsca zamieszkania ojca we Francji wbrew jej woli, co niewątpliwie doprowadziłoby do niekorzystnych przeżyć małoletniej, odbijających się na jej sferze psychicznej. Istotne jest również to, że uczestniczka postępowania nie stawiała wnioskodawcy przeszkód w odbywaniu kontaktów w miejscu zamieszkania dziecka, co świadczy o tym, że jej intencją nie było ograniczanie kontaktów ojca z córką, lecz przyświecały jej wskazane wyżej powody.

Mając na uwadze powyższe, należało - na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. - orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6a pkt 4 i § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).